

СХІД NOW

№07
липень 2023

БЕЗОПЛАТНО

РЕДАКЦІЙНЕ

ЧАС ВИПРОБУВАНЬ

Як то кажуть – всі потрібні всім, дози різні. Ви теж помітили, як колись важливі вам «статусні» люди припинили мати значення, натомість навколо з'явилися ті, з якими ви взагалі не думаете про статуси? Треба ж таке, а раніше здавалося, що суспільні стосунки будуються через певні ієрархії. Все змінилося.

«В одні ворота» більше не працює. Сьогодні більше ніж будь-коли затребувані щирість та глибина. Фальш відчувається моментально, маніпуляції зчитуються мов рентгеном, зверхність викликає не острах, а подив. Не пройшов випробування – ти в ізоляції. Такий час настав. Час стосунків, у який візьмуть не всіх.

Так, випробування складні. Ми ж звикли «притиратися», давати оточуючим (та й собі!) і другий, і

третій шанси. Але зміни вже незворотні, і час вимагає звільняти місце для інших, кращих та щиріх людей. Вони теж десь звільняють його для вас.

А ми, дорогі читачі, звільняємо ваш час на пошуки цікавої та корисної інформації. І нагадуємо, що газета «Схід now» створена переселенцями зі Сходу для переселенців зі Сходу завдяки підтримці платників податків Німеччини. Двічі на місяць ми зустрічаємося з вами у наших переселенських справах по всій Україні, а також деінде у Польщі. Чекаємо ваших відгуків та пропозицій щодо змісту і тем публікацій на редакційну пошту eastnowred@gmail.com. Або звертайтеся через сайт shidnow.com.ua (так, у нас тепер є сайт!).

Разом ми зможемо більше! **CN**

Фото: Євген СОСНОВСЬКИЙ

ЦІКАВЕ

СУПИ ПЕРЕМОГИ

Щотижня команда волонтерок у Києві фасує до 6 тисяч порцій сухих супів та борщів під назвою «Страви переможців». Жінки об'єдналися у громадську організацію BeeTA, аби допомагати тим, хто на бойових позиціях у небезпечних умовах не має часу на приготування їжі. Волонтерки виготовляють супи, зелений борщ, харчо та банош. Варити їх не треба – потрібно просто залити сухі суміші окропом та настояти кілька хвилин. Це дуже зручно, швидко та поживно.

Зелень та овочі для супових наборів просять надсилати небайдужих. Люди відгукуються з усієї України – торік складовою борщу, який поїхав на Схід, стали помідори з Івано-Франківська. Нещодавно на Київщині влаштували солідарну акцію – фасували супи для захисників 53-ї окремої механізованої бригади імені князя Володимира

Мономаха. Місцевих жителів попросили поділитися городиною – петрушкою, кропом, цибулею. Так ті почали нести та везти просто усе, що виростили на присадибних ділянках.

Зазвичай один пакет фасують на 4-5 порцій. Але для тих, хто йде у розвідку, порції лише для одного.

– Сьогодні ми фасуємо грибний суп-пюре. Гриби – це теж волонтерська допомога підприємниці з Яблунівки Бишівської громади. ▶

Продовження на стор. 8

НОВИННЕ

ВИПЛАТИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ АВТОМАТИЧНО ПODOВЖЕНО, АЛЕ НЕ ВСІМ

За постановою уряду від 11 липня цього року для всіх ВПО, які наразі отримують допомогу на проживання, з 1 серпня виплати автоматично продовжать ще на 6 місяців – до кінця січня 2024 року.

Однак з 1 вересня 2023 року виплати буде припинено тим ВПО, які:

- ◆ перебувають за кордоном понад 30 днів,
- ◆ повернулися до місця проживання,
- ◆ придбали новий транспортний засіб чи житло, або ж мають на депозитному банківському рахунку кошти у загальній сумі понад 100 тис. грн.

◆ мають у власності житло, розташоване на неокупованих територіях, де не ведуться активні бойові дії, яке має площу понад 13,65 кв. м на одного члена сім'ї.

Переселенці, які отримують адресну соціальну допомогу через «Ощадбанк», мають бути готовими до проходження процедури фізичної ідентифікації, яка була тимчасово скасована через COVID-19. Те саме стосується пенсіонерів. У офіційному повідомленні фінустанови йдеться про те, що з 1 вересня пройти ідентифікацію в режимі онлайн не вийде – всі повинні будуть особисто з'явитись у будь-яке відділення «Ощадбанку». Банк попереджає, що зупинятиме видаткові операції за картковим рахунком за відсутності проходження кожні 6 місяців фізичної ідентифікації одержувачами пенсій або соціальних виплат з числа ВПО.

«УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ПІДСИЛЮЄ КРАМАТОРСЬКИЙ НАПРЯМОК

З 11 липня посилюється залізничне сполучення між Києвом та Донеччиною – до Слов'янська продовжено маршрут поїзда №101/102 Херсон-Київ.

З Києва поїзд вирушатиме по непарних числах о 20:42 і прибуватиме до Слов'янська о 06:48. У зворотному напрямку він прямуватиме зі Слов'янська через Полтаву за парними числами, починаючи з 12 липня, о 09:45, із прибуттям до столиці о 20:30.

Також «Укрзалізниця» організує спеціальний приміський електропоїзд між Краматорськом і Слов'янськом, підлаштований за часом до прибуття та відправлення київсько-херсонського рейсу.

Таким чином, на додаток до денного сполучення зі столицею, пасажирів зі Сходу матимуть такі нові сполучення: Корсунь, Сміла, Долинська, Миколаїв.

А пасажирів з Херсона зможуть дістатися залізницею до Гребінки, Лубнів, Миргорода, Полтави, Краснограда, Лозової.

З метою посилення безпеки пасажирських перевезень, «Укрзалізниця» прийняла рішення повернути воєнізовану охорону до поїздів і вже реалізувала це рішення на трьох маршрутах, у тому числі тих, які курсують на Донеччину.

ІСТОРИЧНЕ

Хто сіє вітер, той поже бурю. Ця фраза з Біблії якнайкраще відображає історію Берліну середини ХХ століття. На початку Другої світової місто було європейським мегаполісом із населенням у 4,5 млн людей. У 1945-му після килимових бомбардувань та штурмів союзників столиця Німеччини лежала у руїнах, а її населення скоротилося більше ніж удвічі.

ЧАС НУЛЬ

Були пошкоджені всі будівлі Берліна. Місто втратило близько 300 тисяч будинків. Із 234 лікарень вціліло 29 – переважно на периферії, де руйнувань було менше. У центральних районах Мітте та Кройцберзі було знищено до 90% забудови.

Німці називали тишу, яка настала після битви за Берлін, «Stunde Null» («Час нуль») – моментом «абсолютного розриву з минулим і радикально нового початку».

Це і був початок. Союзники повернули мирне життя у місто, але його принаймні треба було звільнити від трупів, цегли та купи згорілого заліза. Переживши шок від поразки у війні, містяни поводитися пригнічено, але дисципліновано. Василь Гроссман описував це так: «Руїни, які прибирають і змітають... як нібито вони були кімнатами в приміщенні».

Звісно, що столиця світового зла, яким тоді вважали Берлін, мала суттєвий дисбаланс у чоловічому населенні працездатного віку, які або загинули на фронтах, або стали військовополоненими. Тож головний тягар із прибирання міста ліг саме на жіночі плечі. Німці й для цього придумали спеціальний термін: «Trümmerfrauen» – «Жінки руїн».

БЕРЛІНЬСЬКА СТІНА ПЕРЕТВОРИЛА ВІДБУДОВУ НА ЗМАГАННЯ

Перемігши на виборах 1946 року, соціал-демократи почали розробляти плани відновлення Берліна. Німеччину включили до Плану Маршала – програми відбудови післявоєнної Європи. Грошова реформа замінила знецінену рейхсмарку на марку ФРН,

Жінки обробляють цеглу для повторного використання у будівництві

для розвитку економіки було зменшено податкове навантаження. Жителі Берліну вже сподівалися на певний добробут, аж коли СРСР розпочав блокаду західної частини міста, фактично розділивши його на два блоки.

Ми готуємось відбудувати українські міста після Перемоги, тож продовжуємо розповідати про практики повоєнного відновлення інших міст світу. Різні підходи до відновлення міського простору після руйнувань найбільш наочно представлені на прикладі Берліну, який, як відомо, після поразки гітлерівців був поділений на чотири зони окупації. І якщо американці з британцями та французами практично не залишили тут своїх маркерів, то радянське завзяття із забудови Східного Берліну спричинило такі сумні наслідки, що «ремонт» столиці ФРН ще й досі остаточно не завершений.

ЖИТТЯ ПІСЛЯ РУЇНИ

Досвід Берліну

Центр Берліну на фото з американського літака

Дехто помилково вважає, що Берлінську стіну звели вже наприкінці 1940-х. Насправді мур збудували 1961 року, але до 1949-го дійсно оформилися два майже окремих міста – Східний (виконував роль столиці так званої НДР) та Західний Берлін. Останній, по суті, перетворився на острів посеред радянської окупаційної зони. Натомість столицею західної Німеччини (ФРН) тимчасово став невеличкий Бонн.

Попри боротьбу ідеологій архітектори та містобудівники різних зон окупації ще певний час продовжували діалог –

створити єдиний архітектурний ландшафт.

Певний час алею Сталіна на Сході і район Ганзафїртель на Заході могли відвідувати усі жителі міста. З побудовою Берлінської стіни це стало вже неможливим. Відтоді як прийшло розуміння, що ніякого об'єднання не буде, естетика відбудови різних районів Берліну остаточно стала залежати від ідеологій.

У Східному Берліні запанувала звична для усього соціалістичного простору монументальна архітектура – з поправкою та те, що німецька педантичність перетворила радянський стиль масового будівництва на кращу версію себе.

Якщо за часів Сталіна радянська влада ще зберігала вціліле старе житло та відновлювала будинки ХІХ століття (втім, розчищаючи площі для парадів, зруйнувала Берлінський палац), то надалі узгоджена у Москві архітектурна «Доктрина національних традицій» все більше зводилася до зведення партійних будівель і широких майданів.

Коли ж Хрущов розпочав боротьбу з «архітектурними надмірностями», відновлення Східного Берліну звелось до зведення виключно функціональних будівель. Ні, «хрущовок» тут не було, одразу з'явилися багатоповерхівки. У 70-роках радянська влада штампувала однотипні панельні цілими мікрорайона-

адже будувати треба було швидко й багато, щоб забезпечити потребу в житлі. У 50-х роках в обох частинах Берліна з'явилися схожі за типом будівлі, позаяк був створений план, за яким у майбутньому вулиці мали б поєднатися і

економічне диво, захід охоче демонстрував його прояви. Доходи жителів Західного Берліна були вищими, умови життя – кращими, і хоча деякі частини міста переживали занепад, але в цілому справи йшли набагато ліпше, ніж у Східному Берліні.

ЗЕЛЕНИЙ АРХІПЕЛАГ

Хто бував у Берліні, той напевне оцінив чудовий підхід: парки наче перетікають один в одний, а в них, ніби острови посеред зеленого моря, розташовані міські простори. Ідея поліцентричного поліса, яка дозволила подолати фрагментарність повоєнного міста, була втілена у маніфесті Освальда Унгерса 1977 року «Берлін: зелений архіпелаг».

Вона ж стала у нагоді, коли 1989 року впав Берлінський мур, і об'єднаний Берлін у жовтні 1990-го знову став німецькою столицею. Треба було поєднати в єдиний простір два практично різних міста, які понад сорок років розвивалися на різних ідеологічних та естетичних засадах.

У цей період застосовують підхід «критичної реконструкції» з чіткою регламентацією будівництва, переважно до висотності та вимог до фасадного оздоблення: площа скляних фасадів не має перевищувати 50% їхньої поверхні, в облицюванні слід застосовувати натуральні матеріали, матові поверхні природних теплих світлих тонів. Це наближало новобудови до історичного середовища.

Багато будівель НДР були зруйновані, бо люди ненавиділи радянський стиль. Але на деякі східні райони і зараз боляче дивитися попри усі спроби їх «прикрасити». Тому досі Берлін виглядає вельми строкато з одного боку і помпезно – з іншого боку. Місцями реставрація триває досі.

ми аж до самого кінця існування НДР.

Архітектори Західного Берліну прагнули повністю порвати з монументалізмом як з символом нацизму. Тому у забудові цієї частини міста – особливо періоду 1960-х – ба-

Скляний купол Рейхстагу

гато деталей та мозаїк. Споруди були більш людяними, ніж на Сході, орієнтованими на сонце, з балконами. У місті зводили сучасні офісні приміщення, магазини, кінотеатри. Старі будівлі в центрі влада почала зносити, переселяючи мешканців у нове житло на околицях.

Хто читав попередні статті про відновлення Хіросіми та міста басків Герніки у Іспанії, той помітив, що економічне зростання є необхідною умовою для швидкої відбудови. Тож коли сталося Німецьке

У переліку матеріального спадку пам'яті берлінців – прозорий скляний купол німецького Рейхстагу, спроектований 1999 року архітектором Норманом Фостером, який таким чином хотів показати, що світло завжди перемагає темряву. Купол парламенту разом із історичною пам'яткою – Бранденбурзькими воротами, на відновлення якої пішло понад 10 повоєнних років, стали символами оновленої Німеччини та єдності Берліну. **СН**

Олег ЖОВТАНЕЦЬКИЙ

Чудова новина про те, що після 15 вересня Польща скасує обмеження для агропродукції з України – промінь сонця для українських аграріїв в умовах невизначеності майбутнього зернового коридору. Бо попри війну та втрату значної частини посівних площ українські поля все ще щедри на стигле зерно, якого потребує весь світ.

ЖНИВА НАДІЇ

За оцінкою аналітиків NASA Harvest (програма з продовольчої безпеки та сільського господарства), урожайність оцінюється вищою, ніж минулого сезону, на рівні 4,27 т/га для всієї України (4,53 т/га на підконтрольній Україні території та 3,3 т/га на окупованій). А загальне виробництво пше-

ниці в Україні має становити від 25 до 26,5 млн тонн.

Перший мільйон тонн зерна українські аграрії намолотили ще на початку липня. Жнива подовжуються, у тому числі і на Донеччині, де планують завершити збирання врожаю ранніх зернових та зернобобових культур до кінця липня.

В УКРАЇНІ ОЖИВАЄ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Цьогоріч вже 7,3 тисяч українських агропідприємств отримали майже 37 мільярдів гривень банківських кредитів на розвиток господарств. З них 21,8 мільярдів гривень отримано за державною програмою «Доступні кредити 5-7-9%»

КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

видано кредитів на суму

€37 млрд
7,3 тис. отримувачів

у т.ч. «Доступні кредити 5-7-9%»

€21,8 млрд
5,8 тис. отримувачів

РОЗСТРІЛЯНЕ СВІТЛО

На Сході Віка опинилася не випадково – задовго до великої війни вона, корінна львів'янка, поєднала себе з селищем Нью-Йорк на Донеччині. І прославила його на весь світ, коли 2021 року організувала, профінансувала і провела перший Нью-Йоркський Літературний Фестиваль. Мріяла про другий, після Перемоги. І він відбудеться, в пам'ять про неї – українські митці вже збирають на нього кошти.

27 червня у Краматорську Вікторія супроводжувала колумбійських письменників – їй було важливо, щоб якомога більше людей з усього світу на власні очі побачили, яку жертву доводиться приносити Україні у цій війні Добра і Зла. Коли російська ракета вже цілила у місцеве кафе Rіа Pizza, вона розповідала про закатованого окупантами дитячого письменника Володимира Вакуленка. Його щоденник Віка знайшла після визволення Ізюмщини і тижнем раніше презентувала на Книжковому Арсеналі у Києві. І казала тоді, що ніби опинилася у новому Розстріляному Відродженні.

Так і сталося – вона опинилася. Віка пішла у день народження Володимира Вакуленка, 1 липня. Вимкнула за собою світло тут і запалила його на небі, щоб їм обом було

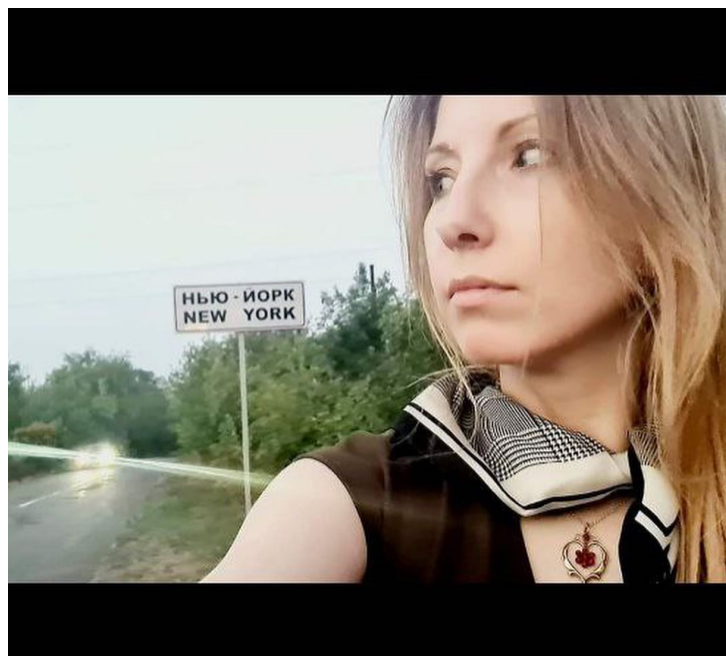
Вона писала дорослі і дитячі книжки, збирала гроші на дрони і пікапи, записувала свідчення про воєнні злочини росіянам і перекладала їх для іноземців... Її чули, їй довіряли, навколо неї, маленької і крихкої, гуртувалися найпотужніші... У Львові похвалили письменницю Вікторію Амеліну, яка загинула внаслідок російської ракетної атаки на Краматорськ 27 червня.

зручніше писати нові слова, які ми ніколи не прочитаємо.

Вікторія Амеліна:

«Після українського контрнаступу на Харківщині, коли в Ізюмському лісі підіймають з могил тіла загиблих за час окупації, я в розпачі шукаю в землі щось інше – щоденник мого страченого колеги письменника Володимира Вакуленка.

За моєю спиною чекає, важко дихаючи, його розгублений батько. Він першим почав копати, але нічого не зміг знайти. А син же просив його, ховаючи щоденник у саду 23 березня 2022 року, під час російської окупації: «Коли наші прийдуть – віддаси». Минуло пів року і я прийшла до Володимирової хати, але щоденник під вишнею – ніяк не знайдеться.

...Збувається мій найгірший страх: я всередині нового Розстріляного Відродження. Як у 1930-х, українських митців убивають,

рукописи зникають, пам'ять стирається. Здається, часи зміщуються і застигають в очікуванні розв'язки: я шукаю у слобожанському чор-

ноземі не лише нотатки одного з нас, а одразу всі загублені українські тексти: другу частину «Вальдшнепів» Хвильового, п'єси Куліша, останні поезії Стуса, щоденники часів Голодомору, українські стародруки, спалені в київській бібліотеці в 1964-му...

...Я випростовуюсь і повертаю батькові Володимирі непотрібну лопату, намагаюся підібрати слова, щоб хоч якось його втішити. Але слів немає. Тож я опускаю очі і раптом – бачу щось у землі, нахилиюсь і витягаю тонкий згорток в поліетиленовому пакеті.

– Знайшла! – вигукую радісно, ніби дістала з землі не окупційний щоденник, а справді – всю загублену українську літературу.

Прощаючись, я обіцяю батькові Володимира, що зроблю все, аби про його сина говорив світ».

НАДИХАЮЧЕ

РУЙНУВАННЯ НЕ ЗУПИНЯТЬ

Знищення інфраструктури, масова евакуація тренерів та вихованців, відсутність безпечних місць для тренувань та змагань – все це, здавалося б, мало звести нанівець спортивні новини з охопленого війною регіону. Проте цього не сталося. Дитячий, юнацький та дорослий спорт Донеччини продовжує не лише існувати, а й демонструвати високі результати, даруючи надію на розвиток.

Для тих, хто виїхав до відносно безпечних регіонів України, почав працювати Донецький обласний центр «Спорт для всіх». Нещодавно у Дніпрі з нагоди річниці звільнення Слов'янська, Краматорська, Дружківки та Костянтинівки центр організував для дітей-переселенців тренування з футболу та товариський матч з бійцями ЗСУ.

Спортсмени з Донеччини успішно представляють Україну на міжнародних змаганнях. Цього липня на Європейських Іграх Марія Тихонова з Бахмута здобула срібло у складі збірної України з пляжного футболу, а Вікторія Ткачук виграла забіг на 400 метрів з бар'єрами.

Загалом на цих змаганнях українська делегація мала 12 спортсменів з Донеччини.

Ще одна бахмутянка – борчиня Марія Єфремова – стала чемпіонкою Європи U20 серед юніорок віком до 20-ти років. У цих змаганнях в Іспанії були представлені спортсменки з 25-ти країн.

Марія Єфремова (Бахмут)

ОБЛАСНИЙ СПОРТИВНИЙ КОЛЕДЖ: ЗНОВ ВІДНОВЛЕННЯ З НУЛЯ?

До слова, чинна чемпіонка Європи Марія Єфремова – студентка третього курсу Донецького обласного спортивного коледжу імені Бубки. Заклад вже двічі переселений через війну: спочатку його релокували з Донецька до Бахмута, а навесні 2022 року викладачі та студенти були змушені переїхати до Полтави.

– Різниця між евакуаціями 2014-го та 2022-го років дуже суттєва, – каже заступниця директора з навчально-методичної роботи Ірина Саржевська,

СПОРТ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Як Донеччина намагається врятувати олімпійські резерви

Попри наближеність до фронту останні роки на Донеччині активно розвивалися різні види спорту, будувалися бази для тренування майбутніх олімпійців, проводилися змагання, у тому числі міжнародного рівня. Але лише за перший рік великої війни було зруйновано або пошкоджено 64 об'єкти спортивної інфраструктури області – дитячо-юнацькі спортивні школи, стадіони, басейни та льодові арени. Повністю знищений бахмутський спорткомплекс «Металург», який був тренувальною базою паралімпійської збірної України, майже нічого не залишилося від нового велотреку, побудованого у Лимані 2021 року...

яка обидва рази переїжджала зі своїм закладом. – Адже у Донецьку ми залишили усе – не тільки матеріальну базу, обладнання, документи, навіть студентів, бо багато хто лишився там. Цього разу навчальний заклад повністю зберіг свій учнівський контингент – навчатися у коледжі продовжували 282 студенти.

У Бахмуті починали, як то кажуть, з нуля. І за вісім років зробили дуже багато. У приміщеннях, які виділили коледжу, майже одразу розпочалися ремонти. Потім взялися за реконструкцію стадіону «Авангард», який мав стати основною базою для юних спортсменів. Встигли закінчити роботи з реконструкції дренажної системи та штучного покриття футбольного поля,

капітально відремонтували гуртожиток, майже побудували навчальний комплекс, завершили проектування 50-метрового басейна і чотирьох спортивних залів. Для перевезення вихованців на тренування та змагання придбали два автобуси.

– Увесь комплекс мав урочисто відкритися 31 грудня 2022 року. Але через бойові цього так і не сталося, – з сумом пояснює пані Ірина. – Зараз у Бахмуті у нас зруйноване все. Немає жодної будівлі, яка б хоч трохи вціліла.

Ігор Анушкевич, директор Донецького обласного спеціалізованого коледжу спортивного профілю ім. С.Бубки

Наша база у колишньому дитячому таборі «Вогник» зруйнована, новобудова на «Авангарді» повністю знищена. Якщо відновлювати – то знов з нуля...

Тепер спортивний заклад з Донеччини розташований на території Полтавського державного педагогічного університету імені Короленка.

– Нам надали приміщення, де ми вже самостійно, коштом обласного бюджету зробили

ремонт: облаштували їдальню та пральні кімнати, поставили бойлери, встановили душові, провели інтернет, обладнали бомбосховище, – розповідає заступниця директора з навчальної роботи Ірина Ситковська. – Сподіваючись на відновлення офлайн-навчання, облаштували також спеціалізовані кабінети з фізики, біології та хімії.

36 випускників першого року великої війни закінчували навчання дистанційно у різних куточках світу. Зараз коледж працює за змішаною системою навчання, коли живо проходять тренування, 106 вихованців знаходяться за кордоном разом з тренерами. На наступний навчальний рік недобір у порівнянні з минулими роками становив 2 класи – викладачі пояснюють, що спортсменів середнього шкільного віку батьки побоюються відпускати від себе.

Більшість вступників цьогогоріч очікують саме з Донецької області. Вже йде вступна кампанія, з 14 липня буде проходити творчий спортивний конкурс, який майбутні вихо-

Станіслав Сагір (Маріуполь)

ЗДОБУТКИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ У 2022-2023 РОКАХ

✓ чемпіонка світу та Європи з вільної боротьби Марія ЄФРЕМОВА (Бахмут)

✓ призерка чемпіонату світу з вільної боротьби Євгенія СЕДИХ (Бахмут)

✓ призерка чемпіонату Європи з вільної боротьби Анастасія ЗАДВОРНА (Бахмут)

✓ призер чемпіонату Європи з важкої атлетики Андрій БОРОВСЬКИЙ (Білозерське)

✓ призер чемпіонату Європи з важкої атлетики Владислав ГОЛОВАНОВ (Білозерське)

✓ чемпіонка України з легкої атлетики Марія СТРЕЛЕЦЬ (Костянтинівка)

✓ бронзова призерка чемпіонату України з легкої атлетики серед кадетів Анастасія ШКОДІНОВА (Бахмут)

✓ срібний призер чемпіонату України з легкої атлетики у приміщенні серед юнаків та дівчат Іван ТИГОВ (Бахмут)

✓ чемпіон та призер чемпіонатів України з легкої атлетики Василь НЕСМІЯНОВ (Бахмут)

✓ чемпіон та багаторазовий призер чемпіонатів України з легкої атлетики Валентин ЛОБОДА (Бахмут, ЦОП)

✓ бронзові призери чемпіонату України з дзюдо серед юніорок та юніорок та кадетів В'ячеслав ПАРШИН (Костянтинівка) та Станіслав САГІР (Маріуполь)

✓ бронзовий призер Кубка Європи серед кадетів та срібний призер чемпіонату Європи серед кадетів з дзюдо Станіслав САГІР (Маріуполь)

✓ чемпіонка України з боксу Єлизавета БЕЗВЕРХНЯ (Костянтинівка);

✓ срібні призери чемпіонату України з волейболу «Дитяча ліга» серед дівчат (Бахмут)

✓ бронзові призери чемпіонату України з волейболу «Дитяча ліга» серед юнаків (Бахмут)

✓ бронзові призери чемпіонату України в парних переможцях серед юніорок Софія ЛІЛІТКІНА та Дар'я КУЗЕМА (Покровський район)

✓ срібні призери чемпіонату України з велоспорту серед юніорок Даніель БЕЛІЧ (Краматорськ) та Максим КОБРИН (Лиман)

✓ срібний призер чемпіонату України з велоспорту серед юнаків Максим ТАЯНОВИЧ (Лиман)

✓ чемпіони України з триатлону серед кадетів Захар ЦІВКОВСЬКИЙ, серед дівчат Кіра АГАФОНОВА, в естафеті-мікс серед кадетів – Захар ЦІВКОВСЬКИЙ, Анастасія ОРЕХОВА та Данило ДРАГУЛЯН (Слов'янськ).

ванці можуть пройти навіть за кордоном: там є тренери коледжу, з яких складається комісія, а випробування записуються на відео.

– Ми дуже сподіваємося на повернення до Донеччини, – зізнаються викладачі. – Готові знову самі відновлювати все, аби повернутися. Можливо, навіть до Донецька після його деокупації, чи до іншого міста області... Бо у Бахмуті, на жаль, тільки процес розмінування може зайняти кілька років. **CN**

Єлизавета ГОНЧАРОВА

НАДИХАЮЧЕ

Його шлях із захопленої росянами Кременіної на Волинь був непростий. Довелося кілька місяців жити в окупації, ховатися від обстрілів у підвалі, а залишивши напівзруйнований будинок – долати кілька кордонів. Проте випробування не зупинили багаторазового чемпіона України з легкої атлетики серед спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату Кирила Іванова. Наразі він наполегливо тренується у складі збірної Волинської області, освоює нові види спорту та пише наукову роботу про фізичне виховання дітей з особливими потребами.

З Кирилом зустрілися на стадіоні «Авангард» у Луцьку, де у середині червня проходив чемпіонат України з легкої атлетики серед спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату, порушеннями зору, розумового та фізичного розвитку. На цьому чемпіонаті юнак посів перші місця у забігах на 100 та 400 метрів, принагідно виконавши норматив кандидата у майстри спорту. Третє місце він отримав за стрибки у довжину.

ВИПРОБУВАННЯ СИЛ

– Стрибати у довжину я поглиблено не тренувався, просто вирішив випробувати свої сили, – каже Кирило.

Займатися легкою атлетикою і бігати на короткі дистанції він почав 2015 року під час навчання у Рубіжанському реабілітаційному центрі «Кришталік». Тоді вчитель фізкультури запропонував юнакові спробувати себе у великому спорті. Через рік Кирило виборов одразу три золоті медалі у Спартакіаді «Повір у себе» серед підлітків з інвалідністю, який проходив у Миколаєві. А далі неодноразово ставав учасником чемпіонатів та кубків України серед спортсменів з інвалідністю, які двічі на рік проводилися у Сумах, Бахмуті або Кропивницькому.

У Кременіній хлопець тренувався у Римми Старостіної – заслуженої тренерки з легкої атлетики, єдиної в Україні жінки, яка тренувала спортсменів з інвалідністю I групи. На жаль, Римма Старостіна померла минулого року незадовго до окупації.

ТРЕНУВАННЯ ПІД ОБСТРІЛАМИ ТА ЗРУЙНОВАНИЙ «ОЛІМП»

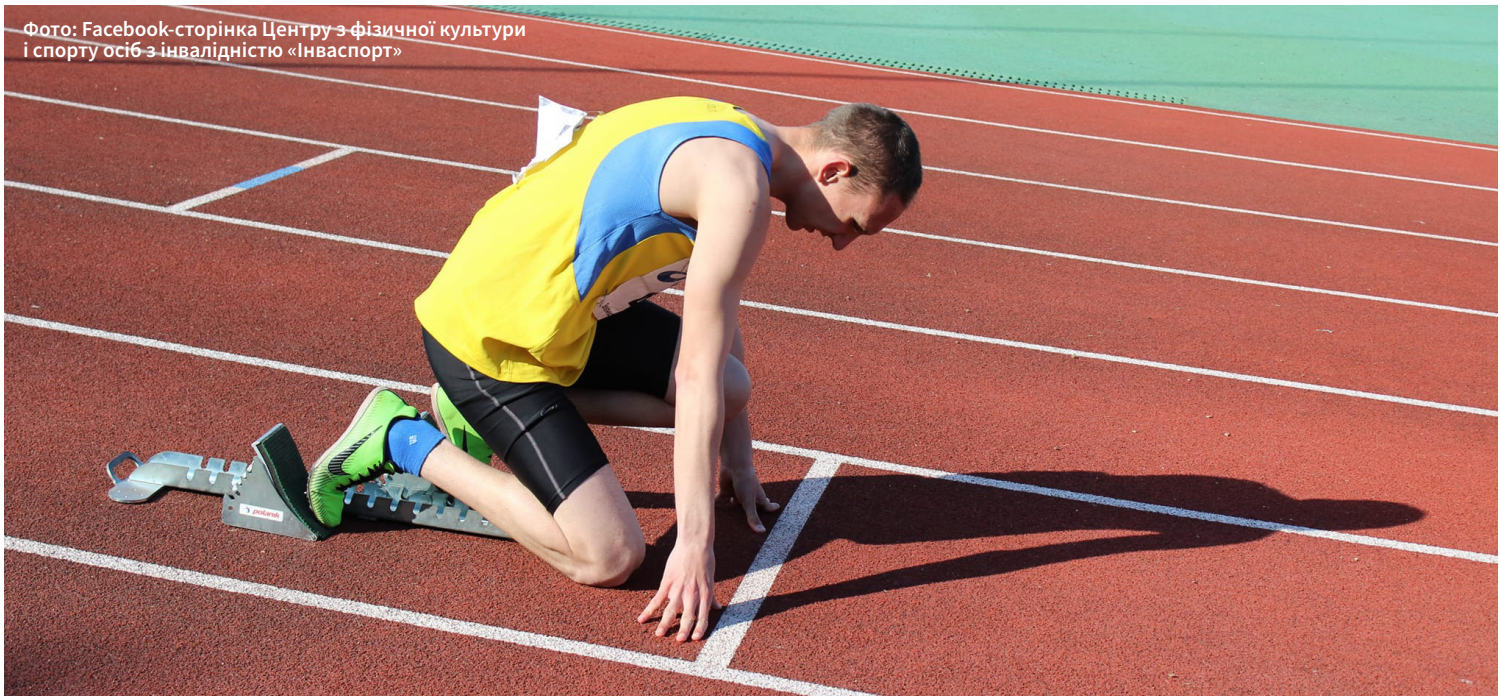
Напередодні вторгнення, вночі 24 лютого Кирило саме повернувся із зимового чемпіонату України, який проходив у Сумах.

– Додому потрапив десь о 3-тій годині, а вже о 7-мій мене розбудили і повідомили, що почалася війна і треба збирати валізи, бо, можливо, прийдеться виїздити, – згадує юнак.

Але виїхати з Кременіної вдалося лише через кілька місяців. Спочатку здавалося, що скоро все скінчиться, проте вже у квітні місто окупували росіяни. Щоб вирватися з окупації до вільної України, треба було ще зібрати грошей.

– Від обстрілів ховався під пічкою у будинку або у підвалі. Коли у сусідній будинок стався «приліт», якраз встиг зайти додому, дивом вцілів, бо якби

Фото: Facebook-сторінка Центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт»

НЕСТРИМНИЙ

Спортсмен з Кременіної проїхав пів Європи, аби продовжити тренуватися і потрапити до Паралімпійських ігор

повернувся на кілька хвилин пізніше, то невідомо, як би склалося. У нашому будинку, де напередодні вторгнення ми зробили ремонт, тоді повіли вікна та впала підвісна стеля. А згодом «прилетіло» і до нас. Вибухом вирвало га-

зовий лічильник, зруйнувало майже пів будинку, але, на щастя, всі залишилися живі. Не знаю, чи залишилося наразі щось від нашої домівки...

До повномасштабного вторгнення Кирило тренувався на стадіоні «Олімп», який рекон-

струювали у 2021 році. Але під загрозою обстрілів займатися там стало небезпечно, тож під час відносного затишшя юнак просто бігав неподалік від будинку.

– Стадіон був модернізований та добре обладнаний. Там була спеціальна бігова доріжка з тирсовим покриттям, яке дозволяє чергувати біг по твердій та м'якій поверхні, а це тренує стопу бігуна. Крім того, були сектори для метання, критий басейн і тренажерна зала. Незадовго до вторгнення почали будувати критий легкоатлетичний манеж. Знаю, що у стадіон було два влучання. На фото бачив, що пошкоджені басейн, будинки поруч зі стадіоном, а крита тренажерна зала згоріла вщент.

ДОВГА ДОРОГА НА ВОЛИНЬ

На початку літа минулого року родина Кирила, зібравши кошти, вирушила до Волині – через росію, потім Литву, Латвію, Польщу. Зрештою Кирило разом із мамою, братом та бабусею опинилися неподалік від Луцька.

Волинську область юнак обрав не випадково. З тоді

ще тренером, а нині директором Волинської обласної дитячо-юнацької школи для спортсменів з інвалідністю Андрієм Рожком він познайомився на одному з чемпіонатів України.

– З кінця лютого минулого року я звертався у соцмережах до тренерів України, аби взяли тренувати та допомогли влаштуватися на новому місці. Відгукнувся Андрій Леонідович, за що я йому вдячний.

Зараз Кирило живе у гуртожитку у селі за 10 кілометрів від Луцька і тренується у складі обласної збірної. Його бабуся живе неподалік, а мама з братом виїхали до Польщі. Юнак вже брав участь у чемпіонаті Волинської області з легкої атлетики серед спортсменів з інвалідністю «Разом до перемоги», змагався у звичайних чемпіонатах заради підтримки форми – бо минулого року заходів для паралімпійців проводилося мало.

– Майже щодня тренуюся на луцькому стадіоні «Авангард». Шкода, що до лісу тут далекоувато. У Кременіній ліс був поруч зі стадіоном, то можна було бігати і лісовими стежками зі спусками та підйомами, і рівними стадіонними доріжками. Такі зміни місця забігу дозволяють ефективно тренуватися та досягати більших результатів.

СПОРТ НАУЦІ НЕ ЗАВАЖАЄ

Бігом життя Кирила не обмежується. Він обрав спеціальність вчителя фізкультури і продовжує навчання у навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Шевченка. Хлопець дистанційно вчиться на четвертому курсі, захоплюється наукою, бере участь у олімпіадах з теорії методики фізичного виховання. Його наукові роботи присвячені проблемі залучення особливих хлопців та дівчат до занять фізкультурою у школах.

Кирило міг залишитися в будь-якій європейській країні. Але він подолав кілька кордонів для того, аби повернутися в Україну. Його мрія наразі – потрапити до національної збірної і взяти участь у наступних Паралімпійських іграх. **CN**

Ірина ДІМІТРОВА

ВТРАТИЛИ БІЗНЕС? Є ДОПОМОГА

Чому варто зацікавитися грантовими програмами

Вартість відновлення України до кінця війни може зрости до 500 млрд доларів. Очевидно, що значна частина збитків має бути компенсована за рахунок агресора, але ж решту потрібно надолужити через інвестиції. Ми не подуємо відбудову та модернізацію країни без приватного капіталу. Звісно, Україна розраховує на іноземні інвестиції, але буде у нагоді й внесок внутрішніх інвесторів-підприємців, які сплачують податки та створюють робочі місця бодай для себе.

Анна Молодих мала власне ашвейне виробництво у Рубіжному. Розпочинала справу з продажу тканини у Лисичанську, згодом стала шити жіночий одяг великих розмірів. Зареєструвала власний бренд «Файна Леді» і зрештою відкрила підприємство, яке відшивало одяг гуртовими партіями для багатьох українських брендів. Проте 24 лютого 2022 року бізнес у Рубіжному зупинився. З перших годин повномасштабного російського вторгнення місто опинилося під ракетними обстрілами, тож Анна жодного разу не змогла потрапити на своє підприємство. Вартісне швейне обладнання, тканини, виготовлена продукція – все залишилось там. А жінка з родиною опинилася у Кременчуці.

Вона могла б скласти руки, але ні. Підприємниця стала шукати можливості для відновлення виробництва на новому місці, і знайшла допомогу там, де найменше очікувала – Анна Молодих скористалася державною програмою підтримки релокованих бізнесів, і менше ніж за місяць отримала 250 тисяч гривень. Використала їх на придбання швейного обладнання та оренду приміщення у Кременчуці і наразі розвиває власний бренд одягу для жінок, розгалужує продажі через інтернет та мріє про власний магазин офлайн.

Ось ще один приклад «східняцької» наполегливості. Родина Бубнових мала у Маріуполі підприємство з виготовлення овочевих напівфабрикатів. До 2014 року підприємці поставляли овочі до великих торговельних центрів на Донеччині та Луганщині, але війна відрізала їх від бізнес-партнерів, і довелося Бубновим все розпочинати з нуля. Спочатку вони скористалися грантовою програмою «Донецький куркуль», започаткованою облдержадміністрацією, і відкрили «Азовську фабрику-кухню». А після 24 лютого 2022 року розпочали свій бізнес втретє – тепер у Славуті. Зараз підприємцям допомагає відновлюватися американський фонд USAID. Дуже скоро у Славуті запрацює нове виробництво з маріупольським корінням – фабрика «Нова кухня».

Ці приклади ми навели, аби з'явилось розуміння: якщо ви втратили можливість заробляти, це ще не кінець. Адаже було і є багато можливостей для того, щоб або відновити свій бізнес, або взагалі розпочати власну справу з нуля, якщо є ідея і бізнес-план.

Нижче наведено далеко не повний перелік грантових можливостей, які наразі існують для підприємців. Крім загальноукраїнських програм, діють і регіональні. Зокрема «Школа підтримки малого та середнього бізнесу» Житомирської області проводить навчання для підпри-

емців та видає мікрогранти для місцевого і релокованого бізнесу.

На Львівщині «Львівське регіональне партнерство зайнятості» оголосило конкурс серед мікро-, малих та середніх релокованих і місцевих підприємств області. В межах проекту переможцям пропонують гранти до 10 тисяч доларів для відновлення та розвитку бізнес-діяльності, створення робочих місць і працевлаштування ВПО та представників інших ключових груп на регіональному ринку праці. Кошти надаються на оренду приміщень, закупівлю обладнання, оргтехніки і меблів.

Аналогічний конкурс міні-грантів проводять для малих та середніх підприємств на Закарпатті. Програму реалізує громадська організація «ЦеГрін Закарпаття» за дорученням уряду Німеччини у співпраці з Міжнародною організацією праці в межах програми «Підтримка економічної участі вразливих груп населення, включно з ВПО, в Україні».

Крім того, окремі грантові програми для мікро-, малого та середнього бізнесу надають і деякі європейські банки, наприклад, Європейський банк реконструкції та розвитку.

Звісно, щоб скористатися грантовими можливостями, треба докласти зусиль, розробити бізнес-план, заповнити форму. Проте, якщо вам все вдасться, ви отримаєте гроші, які не потрібно повертати. Таким чином ви допоможете не тільки собі стати фінансово спроможним навіть в умовах війни. Створюючи робочі місця, ви також допоможете стати спроможними іншим людям. А врешті-решт – ви допоможете країні, доклавшись до зміцнення її економічної безпеки. **CN**

Ганна САВЧЕНКО

Фото: Ірина ГОРБАСЬОВА

П'ЯТЬ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ РОЗВИВАТИ ВЛАСНУ СПРАВУ

1. Грант від «єРобота» – на розвиток бізнесу або відкриття нової справи

Це урядова програма підтримки бізнесу, який постраждав від російської агресії. Скористатися програмою можуть як досвідчені підприємці, так і початківці. Гроші можна використати на відкриття бізнесу, розвиток підприємництва та навчання.

Проєкт загалом включає 6 грантових програм, зокрема українці зможуть отримати:

- ◆ мікрогранти для створення власного бізнесу;
- ◆ гранти для розвитку переробного підприємства;
- ◆ державне фінансування закладки саду;
- ◆ кошти для розвитку тепличного господарства;
- ◆ грант на реалізацію стартапу, у тому числі в сфері ІТ;
- ◆ кошти на навчання ІТ-спеціальностям.

Сума гранту: залежить від кількості створених робочих місць.

Одне створене робоче місце надає можливість отримати від 50 до 150 тисяч гривень, не менше двох – до 250 тисяч гривень. На створення переробного підприємства держава може виділити до 8 млн гривень.

Термін дії: на постійній основі.
Як подати заявку: через портал «Дія».

2. Грант від MOM – на відновлення мікро- та малого бізнесу, що постраждав від війни

Міжнародна організація з міграції, що фінансується

Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), надає грантову допомогу мікро- та малим підприємствам в Україні, які виїхали з окупованих територій і намагаються відновити діяльність у Києві, а також у Київській, Львівській, Закарпатській, Сумській, Чернігівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Полтавській, Дніпропетровській або Харківській областях.

Важлива умова: підприємці мають бути зареєстрованими не менше ніж за 1 рік до дати подання заявки.

Сума гранту: для мікропідприємств – 4 500 євро в гривневому еквіваленті за курсом ООН, для малих підприємств – 20 000 євро в гривневому еквіваленті за курсом ООН.

Термін дії: грант діє на постійній основі, у поточному році подавати заявку можна до кінця жовтня.

Як подати заявку: на сайті MOM iom.int розміщена електронна форма для подачі заявок.

3. Грант від USAID – для підтримки інноваційної трансформації та розвитку приватних підприємств

В рамках цієї програми USAID надає фінансову підтримку малим та середнім підприємствам з переробної промисловості (КВЕД – 2010), крім підприємств,

що працюють у сфері виробництва алкогольних напоїв, тютюнових виробів, коксу та продуктів переробки нафти, хімічних речовин і хімічної продукції, фармацевтичних препаратів, поліграфічної діяльності, ремонту і монтажу машин та устаткування, в медичній сфері, а також підприємств, що виробляють будь-яку продукцію, яка може розглядатися як зброя, боеприпаси чи продукція подвійного призначення.

Сума: бюджет грантової заявки може складати від 75 000 до 100 000 доларів США.

Термін дії: заявки приймаються до грудня 2023 року.

Як подати заявку: через платформу Submittable. Запитання щодо процесу подання заявок надсилайте на електронну пошту grants@cepukraine.org із позначкою «APS-2022-004» у темі листа.

4. Грант від USAID – на безперервність бізнесу, зокрема на релокацію

Цей грант, на відміну від попереднього, не має суворих обмежень щодо сфери діяльності підприємців. Програма діє задля підтримки безперервності та відновлення бізнесу, включно із переміщенням або відновленням бізнесу на новому місці, виходом на зовнішні ринки, а також підтримкою рівня наявних бізнес-можливостей або їх покращення.

Сума гранту: в залежності від потреб, сума гранту складає від 600 до 1200 тисяч гривень.

Термін дії: варто не зовлікати, адже заявки приймаються до 24 липня 2023 року.

Як подати заявку: див. попередню програму від USAID.

5. Грант від благодійного фонду «Дихай» – для бізнесу, який бере в оренду державне майно

Благодійний фонд «Дихай» надаватиме гранти для сплати частини орендної плати державного майна для підприємців.

Взяти участь у програмі можуть підприємці, які використовують орендоване у держави майно для проживання ВПО із зон ведення бойових дій, організації укриттів, здійснення волонтерської діяльності; безоплатно для гуманітарних потреб передають вироблену на орендованому державному майні продукцію; надають орендовані об'єкти державного майна для доставки гуманітарної допомоги тощо.

Сума гранту: розраховується індивідуально, але максимальний розмір гранту, наданого у поточному місяці, не може перевищувати місячної орендної плати включно з ПДВ.

Термін дії: до кінця дії воєнного стану.

Як подати заявку: заповнити електронну форму на сайті «Дихай» dyhai.org.

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ ВАУЧЕР

Претендентами на ваучер на навчання можуть бути:

- ☑ люди старше 45-ти років, страховий стаж яких становить не менше 15-ти років, до досягнення ними пенсійного віку;
- ☑ звільнені з військової служби (окрім військовослужбовців строкової служби);
- ☑ переселенці працездатного віку за відсутності підходящої роботи;
- ☑ люди з інвалідністю;
- ☑ учасники бойових дій, звільнені з полону, поранені та інші категорії людей, що постраждали внаслідок військової агресії РФ.

Усі охочі повинні мати професійно-технічну, фахову, передвищу чи вищу освіту і не бути зареєстрованими в службі зайнятості як безробітні. Також важливо, щоб на момент звернення за ваучером претендент не проходив протягом останніх трьох років іншої перепідготовки за рахунок коштів Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття.

ВАУЧЕРИ НА НАВЧАННЯ

Хто і як може скористатися новими можливостями з працевлаштування

Переселенка з Курахового Дар'я Ігнат'єва живе наразі у місті Хуст на Закарпатті. Вона вчителька хімії у Курхівській гімназії №2 і вже понад рік викладає свій предмет дистанційно.

Жінка давно хотіла отримати ще одну спеціальність, але якось не складалося: робота, народження дитини. Тож, коли випала нагода отримати ще одну освіту, сумнівалася недовго. Заповнила ввечері онлайн-заявку і вже по обіді наступного дня їй зателефонували з Мар'їнського районного центру зайнятості (Курахово адміністративно належить до Мар'їнської громади – ред.) й детально проконсультували по всіх питаннях.

ла Донбаський педагогічний університет. Вчитимусь заочно і дистанційно. Сума ваучера покриє майже весь курс мого навчання, – розповіла Дар'я.

Загалом, у першому півріччі 2023 року фахівці центрів зайнятості Донецчини видали 415 ваучерів на навчання. Кожен п'ятий отримувач – ВПО. Найпоширеніші запити на професії медсестри, кондитера, кухаря.

За даними Мінреінтеграції, цього року на реалізацію програми з отримання ваучерів держава виділила 200 млн грн. Це дозволить близько 8 тисячам осіб одержати освіту державним коштом.

Ваучер на навчання – це документ, який одноразово дає право на перепідготовку, навчання або підвищення кваліфікації за рахунок коштів Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття. 31 червня процедуру отримання ваучерів спростили. Хто може претендувати на навчання державним коштом та як долучитися до ініціативи – крок за кроком пояснює «СХІД now».

щини, сільського господарства, дизайну, туризму, озброєння та військової техніки, підприємництва, торгівлі тощо.

Спеціальність, форму та заклад навчання людина обирає самостійно. З пропозиціями можна ознайомитися на офіційному сайті Державного центру зайнятості dcz.gov.ua у розділі «Ваучери».

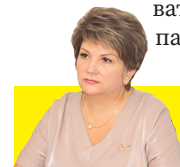
Важливо! У разі дострокового припинення навчання без поважних причин особа має відшкодувати закладу освіти витрати за період фактичного навчання.

ЯК ПОДАТИСЯ

Заявку на отримання ваучера можна подати у два способи:

1. Безпосередньо звернувшись до центру зайнятості. Спеціалісти служби про-

консультують про подальші кроки: зокрема допоможуть обрати заклад освіти для проходження навчання і підготувати необхідний пакет документів.

Валентина РИБАЛКО, директорка Донецького обласного центру зайнятості:

– Багато мешканців Донецької області були вимушені переїхати до більш безпечних регіонів нашої країни. Служба зайнятості активно допомагає їм реалізувати себе на ринку праці та адаптуватися в нових умовах. Ми пропонуємо широкий спектр послуг, серед яких – професійне навчання та перенавчання. Здобуття нових професій або навичок за ваучером значно розширює можливості професійної реалізації та інтеграції ВПО на новому місці.

З початку повномасштабного вторгнення центри зайнятості Донецчини не припиняли своєї діяльності. Вони надають послуги шукачам роботи й роботодавцям у дистанційному форматі. Спеціалісти працюють як з клієнтами, які проживають на території Донецької області, так і з тими, хто був змушений покинути власні домівки. Пошук можливостей для працевлаштування здійснюється не лише в області, а й по всій Україні.

Ігнат'єва Дар'я

ЩО ДАЄ ВАУЧЕР

Ваучер дає право пройти навчання за затвердженим переліком професій державним коштом. Його максимальна вартість становить майже 27 тисяч гривень.

Різницю між вартістю навчання у вибраному закладі та ваучером на освіту майбутній «студент» компенсує самостійно.

Перелік професій для навчання за ваучером затверджується наказом Мінекономіки. А Міністерство освіти і науки України щоквартально оновлює перелік закладів освіти, для навчання в яких може бути виданий ваучер.

Наразі у переліку 123 професій (замість 70 на початку ініціативи), зокрема у сфері ІТ-технологій, будівництва, транспорту, освіти, меди-

Дар'я вже отримала свій ваучер на отримання додаткової освіти викладача фізики і готується до вступу.

– Зараз пишу мотиваційного листа, вступна кампанія стартує наприкінці липня. На Закарпатті бажаного закладу освіти не знайшла, тому обра-

КОНТАКТИ МІСЬКИХ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

(для консультацій незалежно від місця перебування)

☑ **Авдіївський МЦЗ**
(050) 852 79 67,
(050) 754 77 83

☑ **Бахмутський МЦЗ**
(067) 807 01 05

☑ **Вугледарський МЦЗ**
0 800 33 61 67

☑ **Добропільський МЦЗ**
(066) 960 13 23

☑ **Дружківський МЦЗ**
(050) 990 94 90

☑ **Костянтинівський МЦЗ**
(050) 984 59 32,
(066) 009 62 26

☑ **Краматорський МЦЗ**
(068) 798 66 36

☑ **Лиманський МЦЗ**
(099) 284 14 73

☑ **Маріупольський МЦЗ**
(067) 861 91 81,
(068) 962 91 45,
(095) 910 76 00

☑ **Мирноградський МЦЗ**
(095) 352 39 87

☑ **Новгородівський МЦЗ**
(066) 725 41 91

☑ **Покровський МЦЗ**
(099) 381 15 83, (050) 148 51 28

☑ **Селидівський МЦЗ**
(099) 174 13 08

☑ **Слов'янський МЦЗ**
(050) 550 54 60

☑ **Торецький МЦЗ**
(066) 658 41 57,
(066) 880 78 49

☑ **Великоновосілівський РЦЗ**
(097) 264 19 94,
(096) 413 52 00

☑ **Олександрівський РЦЗ**
(050) 772 66 60

☑ **Мар'їнський РЦЗ**
(066) 901 79 79

ЦІКАВЕ

СУПИ ПЕРЕМОГИ

Закінчення. Початок на стор. 1

«Ми дуже вдячні, що люди відгукуються і діляться тим, що мають, адже разом ми можемо допомогти більшій кількості наших захисників та захисниць на передовій, – розповідає Анастасія Суворова.

До війни Анастасія захоплювалася спортивним туризмом, тому знає, що у похіді потрібна їжа, яка займає мало місця та є здоровою і поживною. У лютому 2022 року жінка знайшла однодумиць і почала виготовляти супи, які раніше робила для себе. Вже 15 місяців поспіль кілька разів на тиждень її квартира перетворюється на міні-цех з формування супових наборів. Кожна жінка вдома впродовж кількох днів сушить інгредієнти у сушарках, потім їх зносять докупити та фасують. Час від часу отримують посилки від людей з інших регіонів, які вдома ріжуть та сушать овочі і надсилають волонтеркам на фасування.

У команді – 15 жінок, які виготовляють до 25 тисяч порцій супів та борщів на місяць. Найбільша для них радість – отримувати відгуки від захисників, які споживають здорову їжу і просять надіслати ще.

– Це для нас волонтерство, це не про бізнес. За більше ніж рік роботи ми налагодили партнерство з іншими волонтерами, військовими підрозділами. Просимо людей – збираємо або гроші, або продукти

СМАЧНЕ

Сонячна і щедра Болгарія підтримувала нашу незалежність з часів Першої світової війни, визнавши УНР та Українську Державу. А зараз гостинно відкрила свої обійми для тисяч біженців з України, забезпечила їх житлом і соціальними виплатами.

ПЛАКІЯ

Українці в Болгарії мають чудову можливість познайомитися із автентичною національною кухнею. Тут дуже люблять страву із свіжих, тушкованих та запечених овочів, бринзи та сиру. Також у поазі м'ясо та риба. До вашої уваги плакія – страва із риби

у супроводі овочів. Для її приготування можна взяти коропа, або ж форель, скумбрію, судака, тріску, хека чи будь-яку білу рибу.

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ДВОХ ПОРЦІЙ:

- ◆ короп – 250 г
- ◆ томати – 2 шт.

для виготовлення наших супів, – розповідає Анастасія.

Особливо Настя тішиться тим, що за її прикладом вже організувалися люди в інших громадах – схожі осередки з виготовлення сухих супів працюють в Івано-Франківську, на Житомирщині.

Чи стане ця справа бізнесом, жінка поки не знає. Та збирається продовжувати свою волонтерську діяльність стільки, скільки треба, аби у такий спосіб підтримувати тих, хто сьогодні робить найнебезпечнішу роботу у світі. А тоді обіцяє зварити особливий суп для святкування Перемоги! **CN**

Наталка СТЕПОВА

- ◆ цибуля ріпчаста – 1 шт.
- ◆ часник – 2 зубчики
- ◆ масло вершкове – 30 г
- ◆ борошно пшеничне – 10 г
- ◆ лимон – ½ шт.
- ◆ сіль, перець чорний та мелений – за смаком

ЯК ГОТУВАТИ:

1. Рибу почистити від луски та нутроців, добре вмити. Порізати на порційні шматки, посолити і поперчити. Викласти у змащену маслом форму.
2. Чищену цибулю подрібнити кубиками і підсмажити на олії. Посипати нею рибу.
3. Борошно спасерувати на тій же пательні, додати трохи води, сіль, товчений часник і добре розмішати. Цим соусом полити рибу.
4. Томати і пів лимона порізати скибочками і викласти зверху.
5. Страву запікати в духовці 40-50 хвилин при температурі 180°C, щоб добре зарум'янилася. Перед подачею прикрасити зеленню.

ЯКЩО БОГ ІСНУЄ, ВІН НОСИТЬ ФОРМУ ЗСУ

IVAN UA383052990000026005015017860
ЄДРПОУ 39696398

Отримувач: Міжнародний благодійний фонд «Повернись живим»
Призначення платежу: Благодійна пожертва військовим